

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

Tisoč novih naročnikov upa dobiti časopis "Proletarec" v posebni kampanji in sicer od 15. marca do 15. junija. Sicer, pravi uredništvo, bo treba namesto tednika dobiti mesečnik. Kot poroča "Proletarec" se sklicali 20. februarja v Chicagi z namenom ustanovitve slovenskega delavskega kluba. Sestanek se je vršil, in govorili so na njem neki Chas. Renar, Frank Japich in S. M. Loven. "Proletarec" pravi, da je bil to začetek za ustanovitev komunističnega kluba v Chicagi za Slovence. Na shodu se je govorilo o "korupciji" in drugih zločinih birokratov pri SNP, napadalo se je na socialiste. Med agitatorji za ta sestanek za ustanovitev "naprednega slovenskega delavskega kluba" je bil tudi rojak John Milošič, ki je bil na 25. februarja aretirán in obtožen udeležbe umora Geo. Karla. Obtoženi Milošič, ki je policiji zločin priznal, da je v govorih z rojaki peval socialiste in trdil, da so "yellow." Rad se je postavljaj, da je komunist.

Umrla je v Oregon City, Oregon, rojakinja Katarina Martinkaj. Za njo žalujejo štiri hčere, sin in mož Frank.

A. C. Kvederas, litvinski profesor petja in učitelj slovenskega moškega zbora France Presern v Chicagi, priredi mednarodni koncert v dvorani SNP v nedeljo 12. marca.

V Pleasant Valley, Penna., je umrl rojak Frank Kinkala, star 85 let in doma iz Antakov na Kastavu. Zapušča ženo in dva otroka.

Zlato je podlaga

Washington, 6. marca. Tajnik zvezne zakladnice Woodin je izjavil, da vlada Zedinjenih držav nikakor ni opustila zlatih standarda za podlago svoje denarne vrednosti. Kdor to misli, je dejal Woodin, sploh ne pozna novega predsednika Roosevelta in se jako moti. Možnost prevladuje, da se bo denar v prometu, oziroma v bankah pečatil. Ta denar bo veljaven in polni vrednosti, dočim bo skrit denar bo domovih, nepečaten in se mu bo vrednost za gotove procente znižala. S tem bo dana prilika za nekaj dni ljudem, ki skrivajo denar na domovih, da pridejo s tem denarjem v javnost, sicer bodo zgubili milijone. Podrobnosti tega načrta niso še znane in pridejo pozneje v javnost.

Shod posestnikov hiš

V sredo, 8. marca, zvečer ob 8. uri se vrši shod malih posestnikov hiš in posestev vladnih in Small Home and Land Owners Federation. Vrši se v dvorani Slovenskega Delavskega Doma na Waterloo Rd. Odbor ima poleg važnih stvari sestavljena pravila in določila, po katerih se bo vršilo poslovanje. Člani Federacije kakor tudi drugi lastniki hiš so vabljeni, da se udeležijo.

Nagloma umrla

Nagloma je preminula Helena Adams, stara 44 let, stanujoča na 8101 Aetna Rd. Ranjaka je bila dobro poznana med Slovenci v nasebini. Družina je bivala v Newburgu nad 25 let. Tu zapušča dva sina in hčer. Pogreb se vrši v sredo popoldne pod vodstvom Louis L. Ferfolia. Naj bo ranjki ohranjen blag spomin.

Poljska zahteva nemške kolonije, ker čuva Evropo pred boljševizmom

Krakovo, Poljska, 4. marca. Na Poljskem se je razvila agitacija, da dobi Poljska gotove bivše nemške kolonije, katere je Nemčija po vojni zgubila. Poljska zahteva priznanje za sebe, češ, da neprestano čuva Evropo pred ruskim boljševizmom. Poljska je že ob priliki mirovne konference zahtevala vse tedanje nemške kolonije, katerih seveda ni dobila, ker sta jih Anglija in Francija vzeli za sebe. Državniki Poljske trdijo, da bi že v letu 1920 ruski boljševiki preplavili Evropo, da jih ni poljska armada vrgla nazaj. V zahvalo zahteva Poljska, da se ji sedaj izroči nekaj bivših nemških kolonij. In ne samo radi boljševiškega navala, pač pa zahteva Poljska nagrado v kolonijah iz vzroka, ker je Poljska naslednica nekdanjih pruskih provinc. Poljski državniki trdijo, da sta Francija in Anglija dobili vse nemške kolonije, Poljska je pa morala oditi praznih rok.

Nov denar—"scrip"

Ne bo dolgo, ko se bo pojavil nov začasni denar, takozvani "scrip," ali certifikati bančnih združenj. Ta scrip bo vrnil začasno ves kredit, ki ga ima kdo na banki. Ta scrip bo tudi preprečil, da ljudje ne bodo mogli več pošiljati denarja izven Zedinjenih držav. Kot je dokazano iz uradne statistike, so ljudje v Zedinjenih državah tekom leta 1932 poslali v Evropo in v ostale dežele sveta nič manj kot \$700,000,000. To je ogromna svota, s katero špekulira Evropa, in te ljudi je nazval Roosevelt "barantače z denarjem." Pri tem seveda ne misli one ljudi, ki pošljejo \$5 ali \$50 svojem v domovino, pač pa špekulante, ki dvignejo \$100,000 ali \$1,000,000 iz ameriške banke in ga pošljejo izven Amerike v špekulativne namene.

Policijske ure

Policijski načelnik Matowitz je odredil, da morajo od danes naprej pa do preklica vsi policisti delati deset ur na dan, namesto osmih ur, in počitniški dnevi vseh policistov so odpovedani. Nihče si ne more vzeti enega samega dneva počitnic. Na centralni postaji bo neprestano za vsak slučaj pripravljena stotinja policistov. Ali se Matowitz pripravlja za vojsko?

"Mučeniška smrt sv. Neže"

Vaje za to krasno igro so v sredo večer, 8. marca, točno ob 7:30, v Roosevelt šoli na E. 200. cesti, v Euclid, Ohio. Raditega so prošeni vsi igralci, da pridejo že pred 7. uro zvečer pred Knausovo dvorano, kjer bo čakal truck, ki potegne vse igralce v Euclid. Igra "Mučeniška smrt sv. Neže" se ponovi v nedeljo, 12. marca v Theodore Roosevelt šoli. Prosi se vse igralce, da pridejo pravočasno pred Knausovo dvorano.—Režiser.

Seja podružnice št. 14

Danes večer se vrši seja podružnice št. 14 SZZ. Poleg drugega je tudi volitev delegatinj za prihodnjo konvencijo, zato naj bodo vse članice navzoče.

Plače v gotovini

Mesto Cleveland je plačalo vsem svojim uslužbenecem zadnje plače v soboto v gotovini. Nobenih čekov se ni rabilo. Toda za prihodnjo plačo pa pridejo najbrž zopet čeki v poštev.

Banke v Clevelandu odprte za izredne posle

Washington, 6. marca. Zakladniški oddelek ameriške vlade, ki je dal včeraj na proklamacijo predsednika Roosevelta zapreti vse banke v Zedinjenih državah, naznanja da bodo danes banke zopet odprle svoja vrata, toda ne za polno bančno poslovanje, pač pa le za gotove posle kot jih je predpisal zakladniški tajnik Woodin.

Woodin je dovolil, da smejo banke razpolagati z onim denarjem, ki je bil naložen pretekli teden kot "nova vloga." To je, kdor je zadnji teden, ko je prišla nova postava za banke v veljavo, naložil kaj denarja, bodisi za hranilne ali čekovne vloge, mu sme banka dotično izplačati. Tajnik zakladnice Woodin je izdal to odredbo včeraj zvečer, potem ko je imel dolgo posvetovanje z governerjem Geo. White.

Governer White je povedal Woodinu, da če zvezna vlada ne devoli, da so banke odprte vsaj za sprejemanje ali izplačilo novih vlog, da zgubi država Ohio kredit pri ljudeh, ki se poslužujejo bank za trgovsko poslovanje. Tozadevna državna postava preteklega tedna je moralna obliacija države Ohio, kar se tiče bank in vlagateljev.

Nova odredba zvezne vlade pa ne daje pravice bankam v državi Ohio, da bi plačevale omejene svote na stare vloge. Nobena banka ne sme plačevati starih vlog, niti od enega do pet procentov, kot se je to začelo delati zadnji teden. Stare vloge morajo biti popolnoma za sebe in nedotakljive, dokler vlada ne izda nadaljnih odredb. Mogoče je, da oni vložniki, ki niso zadnji teden dvignili omenjenih odstotkov, bodo lahko to storili potem, ko preneha narodni moratorij na bančna izplačila. Moratorij preneha v četrtek ob polnoči.

Tajnik Woodin je tozadevno obvestil trgovskega direktorja države Ohio, Tangemana, in slednji je brzojavil vsem bankam brez razlike, da lahko v tork zjutraj odpro svoje prostore za omejeno poslovanje. Odločitev zakladniškega tajnika je bila z veseljem sprejeta v bančnih in trgovskih krogih, ker omogoča slednjim, da plačajo svoje uslužbenice, ki sicer ne bi mogli dobiti denarja, dokler vlada v Washingtonu drugače ne ukrene.

Imejte zaupanje z Ameriško Domovino

Ko je govoril novi predsednik Roosevelt preteklo soboto svoj prvi govor ameriškem narodu, takoj potem ko je bil zaprišen, se je izjavil, da je največji sovražnik ameriškega naroda STRAH. Ljudje se bojijo in bejijo. Vsak clovek razlaga položaj po svoje, in širijo se vražje, popolnoma neosnovane govornice, da bo—tako ali tako! Milijon različnih mnenj se sliši vsak dan, plaši se ljudi, strah se vlija v srca. Roosevelt je dejal, če bi mogel pregnati ta neopravičen strah, da bi dežela v najkrajšem času se vrnila k normalnemu položaju. "Amerika še stoji, še ima pionirski duh," je dejal Roosevelt. "Obrnite se proč od onih, ki ji neprestano pridigajo pogin, ki izkoriščajo ljudsko mizerijo v svoje sobične, fanatične in uporniške namene!" Enakega mnenja smo tudi mi. Dasi nam je danes vsem skupaj hudo, pa vsa zgodovina ne samo Amerike, pač pa cellega sveta od njegovega postanka, kaže, da imamo dež in solnce, zimo in poletje, dobre in slabe čase. Potrpajte, imejte zaupanje, ne bo dolgo, ko se bodo časi spremenili. Ne verujte krivim prerokom, ki rastejo kot gobe po dežju v teh časih in ki so največji vzrok narodne nemorale razuma. Predvsem, citajte v teh časih točno in dnevno "Ameriško Domovino," ki vam bo podajala vsa poročila o dogodkih tako, kot so v resnici. V teh najbolj resnih časih ne poslušajte demagogov, poslušajte svojo vlado, njej na čelu Roosevelta, ki se trudi, da zopet vzpostavi blagostanje. Imejte zaupanje!

Banke bodo torej danes lahko opravljale sedeče posle: Vložniki, ki imajo varnostne predale na banki, imajo do njih prost vstop. Banke bodo izmenjavale vse čeke, izdane od blagajnika Zed. držav, toda ne smejo plačevati v zlatu ali z bankovci, ki imajo zlato podlago. Banke bodo sprejemale nove vloge, hranilne ali čekovne, in te vloge so plačljive vsak čas, ker se mora o njih voditi popolnoma poseben račun. Končno bodo banke dajale, oziroma izmenjavale drobiž. Poštne hranilnice so odprte za redno in normalno poslovanje.

Medtem pa Roosevelt neprestano izdeluje načrt za novo poslovanje ameriških bank. Ta načrt bo gotov v 48. urah in v četrtek nemudoma predložen zbranimu zasedanju kongresa, in pričakuje se, da bo kongres nemudoma potrdil novo postavbo glede bank, ki bo mnogo bolj stroga, enotna in solidna kot je obstoječa postava. Pričakuje se, da bo koncem tega tedna nova postava že gotova za sprejetje.

Davek za bogatine

Washington, 6. marca. Senator Long iz Louisiane se je izjavil, da kakor hitro se zbere senat k novemu zborovanju, da bo predlagal, da vlada zapleni vse premoženje bogatinov, kateri imajo nad \$10,000,000. Ves denar nad to svoto bi moral iti vladi. Nadalje ne bi smel nihče več podedovati več kot \$5,000,000. Kdor podeduje več, zapade dotični denar v blagor ameriške vlade. In davki glede letne dohodnine bi se morali nemudoma zvišati. Vsakdo, ki zasluži več kot \$1,000,000 na leto, bi moral vse ostali zaslužek izročiti vladi.

Vpliv proklamacije

Zakladniški oddelek zvezne vlade se je glede položaja izjavil: "Danes se nahajamo na dnu depresije. Niže ne bomo več šli. Ljudje polagoma dobivajo zaupanje v velikega voditelja, ki ga je dobil ameriški narod. Zlato, ki se je dvigalo iz bank, se bo vrnilo v banke. Naredila se bo postava, ki bo ostro udarila one, ki skrivajo denar. Nič manj kot \$3,000,000 je skritega denarja v Ameriki."

Predsednik poslanske zbornice kongresa obljubuje dobro pivo 20. marca

Washington, 6. marca. Novi predsednik poslanske zbornice kongresa Henry T. Rainey, je danes izjavil, da bo demokratični kongres izpolnil svojo obljubo in dovolil dobro pivo v najkrajšem mogočem času. Pivo bo dovoljeno še pred 1. aprilom. Kongres se snide k izvanrednemu zasedanju v četrtek 9. marca, in novi predsednik Roosevelt bo v svoji poslanici dal tozadevna navodila. Določila poslovanja v poslanski zbornici so, da vsak prvi in tretji ponedeljek v mesecu je mogoče vložiti nove postavne predloge v poslanski zbornici, ne da bi bilo potrebno izrečno dovoljenje. Tretji ponedeljek bo 20. marca. In na 20. marca se bo tozadevno glasovalo. Predlog potrebuje dvotretinsko večino, katero imajo demokrati.

Radio program

Ob priliki zadnjega slovenskega radio programa preteklo nedeljo smo imeli na WJAY radio postaji prvič priliko poslušati izjemne goste. Resnici na ljubo prav radi povemo, da je bil nedeljski radio program eden najboljših, če ne najboljši v letošnji sezoni rednih slovenskih radio programov. Angelica Eisenhardt in Mary Polutnik sta razvili v pesmicah nežno-krepki glas, katerega je slast poslušati. In spremljava g. Seme-ta na klavirju! Po takem klavirskem igranju se lahko lepo poje! Poleg tega sta Gradšek in Stenmal igrala izborni. Skratka, bil je eden najlepših slovenskih programov, ki smo jih še imeli v letošnji sezoni. In prav prosili bi, da se vsi skupaj še enkrat oglasijo.

Znan šofer umrl

Preteklo nedeljo je umrl Fr. Corrigan, star 60 let, eden najbolj znanih policistov v Clevelandu. Bil je šofer vseh mestnih županov in managerjev od leta 1900 sem, ko je županil poznani Tom L. Johnson. Šele župan Miller ga je lansko leto postal v pokoj. Corriganu so bile znane vse skrivnosti vseh mestnih vlad, toda mož je bil tako molčeč, da niti najboljši prefrikan casnikarski reporter ni mogel iz njega dobiti ene same novice.

Igrajo na radio

V sredo popoldne ob 3:30 bodo igrali na WJAY radio postaji naši slovenski fantje, in sicer Frank Petrič na harmoniko, Andy Segulin na banjo in Vincenc Segulin na boben, kot nazenja Frank Segulin, 19551 Tyrone Ave. Bomo poslušali.

Rojakinja umrla

Umrla je Joseline Črtalič, v Morgantown, Indiana. Njeno deklško ime je bilo Hribar. Ranjaka je bila doma iz sv. Križca pri Kostanjevici. Bila je članica društva Svobodomiselnice Slovenke, št. 2 SDZ. Pogreb se vrši v sredo zjutraj. Naj bo ranjki ohranjen blag spomin!

Gredo na pogreb

Mnogo prominentnih čehov iz Clevelanda se poda te dni v Chicago, kjer bodo navzoči pri pogrebu svojega ljubljena, župana Čermaka. Frank J. Svoboda, lastnik češkega dnevnika, John J. Babka, bivši kongresman, Frank Vlček, lastnik večje tovarne, Harry F. Payer, odlični odvetnik in drugi odpotujejo v Chicago.

Z odredbo Roosevelta se strinjajo skoro vsi voditelji v Ameriki

Washington, 6. marca. Voditelji v kongresu so skoro brez izjeme dali polno priznanje novemu predsedniku Rooseveltu radi njegove proklamacije glede bančnega poslovanja. In kongres zagotavlja, da bo sledil predsedniku v njegovi borbi, da ponovno ustvari zaupanje v denarne zavode in izpelje naročila, ki jih ima predsednik v blagor naroda. Kongres se snide prihodnji četrtek k izvanrednemu zasedanju, in bo nemudoma dobil posebne nasvete Roosevelta, kako je treba poslovati. Voditelji v kongresu trdijo, da ne bo vzelo par dni, da dobijo nasvete Roosevelta polno moč od kongresa, z dvotretinsko večino in pridejo kot taki v takojšnjo veljavo. Obenem se smatra, da bo kongres dovolil Rooseveltu tako moč, kot jo imajo predsedniki navadno v vojnem času, ker blagostanje dežele tako zahteva.

Trije ubiti

V bližini Fulton Road in Lorain Ave. je večeraj popoldne mahoma ponorel neki Herman Klink, ki je dobil puško repetirko in začel streljati na cesti. Pri tem je ubil tri osebe, dočim jih je osem nevarno ranil. Postavil se je nasproti Lorain St. Savings & Trust Co. in namenoma začel streljati na ljudi, ki so stali pred banko. Ko je vporabil vse kroglice, je znova nabasal repetirko. Ljudje so bežali na vse strani. Cela armada policistov je bila v trenutku na licu mesta, ki je začela streljati v blazineža, ki se je mrtev zgrudil, ke je dobil kakih dvajset strelcev v truplo.

Čestitke iz Girarda

Mr. John Dolčić iz Girarda, Ohio, nam sporoča, da jim je redeljski radio program dal veliko duševnega vžitka. Iskrena hvala g. Louis Semetu in pevčkam in igralcem za krasno sodelovanje. Mr. Dolčić želi, da se še oglasijo.

Čehi žalujejo

Po skoro sleherni češki trgovini v Clevelandu in v privatnih domovih, kjer prebivajo Čehi so razpobešene žalne zastave ali slike župana Čermaka, črno obrobijene v spomin moža, ki je dal svoje življenje, da reši predsednika Roosevelta.

Sožalje župana Millerja

Župan Ray T. Miller je bil prvi, ki je sporočil vsem češkim organizacijam v Clevelandu svoje iskreno in globoko sožalje nad zgubo Antona Čermaka, ki je večeraj podlegel morilski krogli. Župan Miller je odredil uradno žalovanje za Čermakom.

Vaje za Pasijon

Nocoj, v tork, 7. marca, se vršijo za Pasijon v S. N. Domu, in sicer pol ure prej kot navadno, ob 7:30 vaje. Pridite vsi igralci, ki naj bodo gotovo na mestu pred pol osmo uro, ker jk začetek točno ob 7:30.

Demokratski klub

V tork, 7. marca, se vrši seja Demokratskega kluba 32. varde. Seja se vrši v Slovenskem Domu na Holmes Ave., ob 8. uri zvečer. Člani so prošeni, da so vsi navzoči.

V bolnico

Mrs. Frances Modic, 6303 Bonna Ave., je bila odpeljana v Glenville bolnico. Nahaja se v kritičnem položaju.

Poslednje ure pokojnega župana Anton Čermaka

Miami, Florida, 6. marca. — močnega človeka.

Anton J. Čermak, zaveden Slovan češkega plemena, nekdanji priprosti premozar v rudnikih, ki se je iz priprostege naseljenca povzpelo do izvanredne moči in oblasti, da je postal župan drugega največjega mesta v Ameriki s silnim vplivom, katerega je izvajal v javnosti — je danes umrl na posledica smrtonosnih ran, povzročenih od laškega anarhista, ki je hotel umoriti novega predsednika Roosevelta. Župan Čermak se je junaško boril z vso svojo slovansko energijo, da prestane krizo in ostane pri življenju. Toda smrt se je oglasila po njega danes ob 6:57 zjutraj. 19 dni so zdravniki bili mnenja, da ga ohranijo pri življenju, 19 dni se je boril s svojim junaškim telesom, da požene smrt, v katero ga je poslal morilec. Toda morilecva krogla je bila bolj silna, kot pa nadčloveški napor moderne zdravniške znanosti in energija

Morilecva krogla je zadela župana Čermaka v spodnji del te-

žila morilca Zangara umora prve vrste. Že prej je bil Zangara obsojen na 80 let zapora. Sedaj ga čaka smrtna kazen.

lesa, v droboje, zadela je pljuča, obsti in se končno zadržala v hrbtenico. Kakor hitro se je zvedelo za smrt župana Čermaka, je bila sklicana velika porota v Miami, Florida, ki je obto-

V bolnico

V Glenville bolnico je bila odpeljana Mrs. Frances Modic, 6303 Bonna Ave.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po razšalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt \$1.75
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 54, Tues., Mar. 7th, 1933

Demokrati na križpotju

Času primerno je, da pojasnimo čitateljem v nekaj poljudnih člankih razne smernice demokratične politike, da razjasnimo, kakšna odgovornost čaka stranko, in kakšne posledice pridejo, ako demokratična stranka s svojim voditeljem Roosevelt ne bo kos svoji nalogi. Zgodovina Zedinjenih držav ne pomni še tako resnih in perečih ekonomskih razmer, kot se nahaja ameriški narod danes v njih tekot dvanajst let republikanske uprave.

Ko je leta 1893 nastopil demokratični predsednik Grover Cleveland vlado v Washingtonu, je našel vlado in ameriški narod v najbolj razburkanih valovih ekonomskega življenja. Časi so se kmalu po njegovem nastopu vlade spremenili in temeljito zboljšali.

Dvajset let pozneje, leta 1913, je bil ponovno izvoljen demokratični predsednik, Woodrow Wilson, da vodi ameriški narod. Takoj ob njegovi izvolitvi so mogočnjaki in velekapitalisti zagrozili s krizo in depresijo, da jim ni dal Woodrow Wilson še pravočasno svarilo, rekoč: "Ni vas toliko grešnikov napram obstoju ameriškega naroda, da jaz ne bi znal postaviti dovolj visokih vislic, kamor vas dam obesiti, ako boste skušali ustvariti umetno finančno krizo. In res, kriza je tedaj nemudoma odjenjala, in Zedinjene države so uživale pod demokratičnim predsednikom Wilsonom zgodovinsko dobo največje prosperitete.

Roosevelt, demokrat, prihaja zopet v dvajsetih letih na krmilo vlade ameriškega naroda. In kot njegovi predniki, je dobil tudi on kaos, krizo in paniko pri nastopu vlade. Kako bo Roosevelt rešil svojo nalogo? Ali bo dovolj velik voditelj, razumen, pošten in dalekoviden, da bo pošteno izpeljal ameriški narod iz mizerije in pomanjkanja, v katerega so ga zapeljali mogotci in velekapitalisti? Ali bo znal pomagati narodu v deželi, ki ima vsega preveč, v živežu, denarju in kreditu? Dajmo, da vidimo!

Ko je bil 4. marca zaprisežen demokratični predsednik Franklin Delano Roosevelt, je demokratična stranka v Zedinjenih državah nastopila svojo najbolj kritično, svojo najbolj važno dobo v ameriški zgodovini. Ne bomo trdili, da je demokratična stranka edino zveličavna za ameriški narod. Tudi demokratična stranka ima svoje napake in pomanjkljivosti, kot jih ima vsaka druga politična stranka brez oziroma, pa naj bo republikanska, socialistična, narodna ali komunistična. Ničesar ni dovršenega, perfektnega na tem svetu, ki ima od narave sem svoje slabosti in svoje dobrine.

Danes se nahaja v demokratični stranki liberalni in konservativni element. Ta liberalni ali radikalni element v demokratični stranki je v precejšnjem navskrižju z nazadnjaškim ali konservativnim elementom. Kar danes Amerika potrebuje je voditelj, ki bi znal oba ta elementa združiti v dobro harmonijo za napredek vsega ameriškega naroda.

Tudi v demokratični stranki se nahajajo še danes bigoti, fanatiki, populist, demagogi, klovnovi in šeme, ki paradirajo okoli kot voditelji demokratske stranke in s tem pripravljajo stranko v slabo ime pri poštenih in razumih ljudeh — to so fanatiki, ki so zavlekli versko vprašanje in pijačo v politiko, nadalje takozvani populist, ki pridigajo že dolgo vrsto let bajko o srebru in enake ekonomske bedastoče. Nadalje so v demokratični stranki demagogi, ki so danes republikanci, jutri socialisti, in ko zasine prilika in zmaga, so zopet demokratje, zahtevajoč vse dobro od stranke — za sebe, in če tega ne dobijo, so drugi dan že zopet republikanci in drugi pristaši.

Imamo v demokratični stranki končno klovne in kričarje, ki nastopajo proti vsej poštenosti in javnem življenju, ki ne privoščijo malega premoženja povprečnemu človeku, ki pridigajo proti vsaki trgovini, proti vsaki industriji in ki so mišljenja, da je najboljši človek zločinec, ako ima slučajno \$100.000 v svojem imenu zapisan.

Novi predsednik Roosevelt je prišel preteklo soboto na vlado, in znati bo moral združiti vse te elemente in jih voditi. Poleg tega, da bo moral znati držati stranko na pošten in pravični fronti, bo moral biti Roosevelt poleg tega enako pošten in pravičen napram vsemu amerškemu narodu. Časi so tako izvanredni, da potrebuje danes voditelj naroda silno mnogo poguma in odločnosti. Vsa bodoča usoda ameriškega naroda je odvisna od tega, kako bo vodil novi predsednik Roosevelt ameriški narod.

D O P I S I

Euclid, O. — Rad bi napisal, kaj vse bo pri nas v nedeljo 12. marca. Tukaj pri nas se pripravljajo vsakovrstne prireditve in za vsakovrstne namene. V torek, 28. februarja smo praznovali praznik Kurenta, ko smo v farni dvorani sv. Kristine priredili maškeradno veselico. Udeležba je bila jako polvoljna. Razdeljenih je bilo tudi več krasnih dobrot, katere so nabrali požrtvovalni člani in članice skupnih društev fare sv. Kristine. Igra se bo igrala v

Kristine okrog naših zavednih slovenskih trgovcev. Prav lepa hvala vsem, ki ste pripomogli, da je prišlo nekaj desetakov v cerkevno blagajno. V nedeljo 12. marca bo pa tukaj največja predstava v zgodovini Euclida in sicer se bo predstavila petdejanska drama "Mučeniška smrt sv. Neže." Uprizori jo Jugoslovanski pasijonski klub pod pokroviteljstvom skupnih društev fare sv. Kristine. Igra se bo igrala v

velikem avditoriju Roosevelt javne šole na 200. cesti in Cut Rd. Tukaj je velik oder, tako da bodo imeli igralci in igralke dovolj prostora.

Dragi rojaki in rojakinje! Ne zamudite te predstave, ki bo največja, kar jih še kdo tukaj pomni. Naj bo povedano, da se nad 50 igralcev in igralke večba že več mesecev za to predstavo. Torej le rezervirajmo si nedeljo 12. marca za to predstavo, ki se prične točno ob osmih zvečer.

Za klub društev fare sv. Kristine. Frank Kosten.

Barberton, O. — Pred nekaj meseci je bila tukaj uprizorjena krasna igra "Turški križ," ki se je posebnikom tako dopadla, da si je sleherni želel, da bi se v kratkem času zopet ponovila. Zato je pa naše slovensko samostojno društvo Domovina sklenilo, povabiti tukajšnje fino izurjene igralce, da nam to igro ponovno predstavijo in sicer na 11. marca ob 7:30 zvečer v lastni društveni dvorani. Vstopnina je 25 centov za odrasle in 10 centov za otroke.

Centeni Slovenci in Slovenke ste kar najljubše vabljeni, kakor tudi bratje Hrvatje iz Barbertona in okolice. Pridite!

RAZNO IZ GIRARDA, O.

Tukaj hočem podati malo odgovora zaradi inicijative, katero je podalo v razmotrivanje društvo Slovenec št. 1 SDZ. Inicijativni predlog se nanaša na premetitev prihodnje konvencije Slovenske Dobrodelne Zveze iz Girarda v Cleveland. Tukaj se hočem malo pomeniti radi predpostav, katere ima članstvo društva Slovenec št. 1 SDZ. Društveni razlogi so, da živi v Clevelandu in okolici nad 80% članstva, nato pa se naglašja, da bi stale dnevnice za eno ali dve dnevnici več na delegata ali delegatino, ker se mora računati približno na 90 delegatov in gl. odbora, za katere prevozne stroške bi morala skrbeti Zveza. Zadnji argument ki pa našo napredno naselbino najbolj zadene je ta, ker društvo Slovenec smatra, da iz agitacijskega stališča nima za našo SDZ naša naselbina nobene pomena. Končno društvo Slovenec št. 1 smatra, da bi se potrošilo po nepotrebnem za prihodnje konvencije stroške od \$1500 do \$2000. Vsaj tako pravi inicijativa in tako je mnenje članstva pri omenjenem društvu, ki je inicijativo sestavilo.

Na te argumente bom skušal podati članstvu Slovenske Dobrodelne Zveze nekoliko pojasnila. Po mojem prepričanju smatram, da se je delegacija dobro zavedala, zakaj si je izbrala naselbino Girard za prostor prihodnje konvencije. In jaz sodim, ako imamo vsaj nekoliko ponosa na svojo organizacijo in delegacijo zadnje konvencije, ne bo članstvo naše SDZ dopustilo, da se konvencije sklepi preminjajo na tak način.

Radi procentnosti članstva, katerega se omenja, je žaljiv radi članov izven Clevelanda. Tukaj bom vzel v primeru samo naše društvo, ki šteje do 150 članov in je po mnenju gl. tajnika eno najbolj agilnih in delavnih društev. Pošiljamo asessment pošteno vsak mesec, nimamo nobenega pasivnega člana, tako da ako bi imela Zveza vse take postojanke, bi lahko rekli, da Zveza ne občuti nobene krize.

Kar se tiče dnevnice je vse prazna slama. Dnevnice bodo iste, pa ako se vrši konvencija v Clevelandu ali v Girardu. Ako se člani boje, da bodo imeli preveč stroškov, bomo gledali, da jim bomo postregli, da se jim ni treba bati, da ne bi zadostovale dnevnice delegatov za prehrano in stanovanje, pa ako bodo dnevnice samo po dva dolarja na dan. Jaz vsaj upam, da vsak delegat gleda, da koristi Zvezi, ne pa na svoj dobi

čak. Predbaciva se, da je naša naselbina premajhna. To je nedopustljivo, da bi mi dovolili, da bi se našo, eno najbolj naprednih slovenskih naselbin ponaševalo. Ne, tega ne bomo nikoli dopustili. Naše mesto šteje 10.000 prebivalcev in smo mi Slovenci ponosni nanj. Kar se tiče našega SND odgovarja za vsako konvencijo. Sedaj smo preuredili spodnje prostore samo za to, da se bo še bolj potrošilo stroškov delegaciji. SND je imel stroškov okrog \$1500 in to samo radi tega, ker smo bili sigrurni, da bo konvencija v Girardu.

Zato apeliram na članstvo S. D. Zveze, da vzame to v znamenje, ker v časih, v kakršnih se nahajamo, potrošit toliko denarja za dobro idejo, katero smo imeli do naše Zveze, bo vsak član uvidel, da je to resnica. Naša naselbina jamči delegaciji za prihodnjo konvencijo, da bo imela veliko več razvedrila v naši gostoljubni naselbini, kot pa če je doma v Clevelandu.

Kar se tiče stroškov, ki naj bi znašali do \$2000, je brez vsake podlage. Prevozni stroški za delegacijo ne morejo presegati čez \$200.00 in toliko bi tudi stalo, pa če se konvencija vrši v Clevelandu, ker gasolin se vrši, pa če se pelješ kamor hočeš. Toliko za danes o tem.

Sedaj pa še nekoliko o naši prireditvi, ki se je vršila v zadovoljstvo vsega navzočega občinstva zadnje soboto v Girardu. Najprej izrekam hvalo našim glavnim odbornikom za njihovo poset: Mr. James Debevec, Mr. Leo Kushlanu, Mr. Jos. Leukanu in gl. tajniku Mr. P. Kogoju, ki je pripeljal armado slayčkov od pevskega zbora

tudi od drugod, da zopet pri tej zanimivi igri kot zadnjič napolnite dvorano do zadnjega kotička. Torej na svidenje 11. marca ob 7:30 zvečer v dvorani društva Domovina na 14. cesti v Barbertonu. Rodoljubni pozdrav, John Učič.

Lorain, O. — Prvega zborovanja lorainskih lovcev se je udeležilo in pristopilo h klubu okrog dvajset lovcev. V odbor so bili izvoljeni sledeči: Vrhovni lovec Frank Justin, nadlovec Louis Kamnikar, gozdar Maks Kragelj, pomožni gozdar Andy Skapin, oskrbnik Louis Kos, lovski čuvaji: Jos. Breščak, Fr. Rožanc, Jos. Lukežič, Louis Vranec ml., John Skerjanc ml. in Rafael Kobal jim je za nadčuvaja.

Da se razmotriva o strelišču in o pripravah istega, se bo sklicalo sejo 10. marca, obenem se bo dalo priliko tudi onim, kateri se niso udeležili iz enega ali drugega vzroka zadnjega zborovanja in onim, kateri še niso vedeli o istem, da se gotovo udeležijo te seje.

Torej vsi, kogar količakj veseli sport, naj pride na sejo Lorain Rifle & Hunting kluba dne 10. marca ob 7:30 zvečer v spodnjih klubovih prostorih S. N. D. Lovec.

Zvon. Ravno tako iskrena hvala Mr. A. Grdini ter Mr. M. Telichu in Mr. Jos. Grdini ter Mr. Charles Zormanu, vodji slovenskega radio progama. Mr. August Kollander je bil seveda tudi med nami.

Program je bil sijajen. Oktet Zvona je pel tako lepo, da bi jih poslušali kar vso noč. Ravno tako je bilo s solisti. — Mrs. Žagar je zapela tako lepo in ljubko pesmico "Žalovanje." Mr. Zimšek je istotako očaral publiko z "Metuljčkom" in pa "Moje ženke glas." Naš glavni tajnik g. Kogoj je presenetil publiko s solospjevom "Mornar." Članice mladinskega oddelka so tudi izvršile sijajno svoje točke. Stella Dolčič se je postavila kot gorenjski fant in Dorothy Slak pa pristna Gorenjka. Nastopili sta v narodnih nošah in zapeli "Vandrovčka" in "Jaz pa vrtec bom kopala." Sijajni sta bili tudi v angleških pesmih. Virginia Rosta ju je spremljala na klavir in je kot prvokrat na odru pokazala velik talent za glasbo. Sestre Turk so zapele krasne pesmice in so se že prej izkazale, da so dobre pevke. Mr. Turk nas je tudi presenetil ta večer in se je dobro odrezal. Pa ne vem, ali je dobil obljubljeni šopek ali ne.

Zato se jaz v imenu društva Slovenska Bistrica št. 42 SDZ zahvalim vsem skupaj, za tako krasno petje in filmske slike, ki so bile vse zanimive. Končno se tudi zahvalim vsem posetnikom iz Clevelanda, Girarda, Warren in drugih naselbin. Mr. Louis Pirc, naš domačin (ne urednik A. D.), se je postavil ta večer s svojim orkestrom. Le tako naprej, Lojze!

Pozdrav vsem skupaj, John Dolčič, tajnik društva št. 42 SDZ.

JOSIP GRDINA:

V DEŽELI ORANŽ IN PALM

"No, kaj je pa tebe neslo v Florido? Po kaj si šel tje?" Tako so me spraševali prijatelji vsekrižem. "Ali si tako zabogale, ali si morda tam kaj zemlje kupil?" Taka in enaka vprašanja so mi stavili. Pa ni bilo niti to, niti ono.

Kupiti? Hm, bi že, če bi človek imel denar; ako pa tega ni, pa ni govora o zemlji, še manj, seve, o kakem bogastvu. Tako ni pri meni niti tega, niti onega, čeprav sem bil v Floridi. Da sem pa prišel v Florido, je golo naključje. Je že tako, da od časa do časa kam zaronam. Včasih samovoljno, včasih proti svoji volji, to pot pa na povabilo mojega dobrega prijatelja Mr. Anton Pluta, znanega dekoraterja in slikarja. Saj drugače bi ne šel, ampak Tone me je vabil in vabil tako dolgo, da se njegovo povabilo nikakor ni bilo moglo odreči. In kako se bomo vozili, zato bo preskrbel Tone. "Imel boš lepo pot, dobro družbo," je rekel, potem pa pristavil: "Ti si že dosti sveta obhodil, ampak Floride pa še nisi videl."

"To je pa tudi res, sem rekel in kar na mestu obljubil, da grem. Kdaj odrinemo? Na 9. januarja zjutraj, to je na ponedeljek. "Dobro, kot nalašč," sem rekel. "Na 9. januarja poteče ravno 14 let, ko sem na 9. januarja 1919 jemal slovo v mali ruski vasi Bogohranimov (Laščinki) od ondotnih dobrih ruskih vaščanov ter se drugi dan 10. januarja podal na težko in trnjevo pot domov, v novo Jugoslavijo. Jaj, kako me je skrbelo takrat! Ostra zima, pa dolgo pot preko raznih bojnih črt."

Zato sem sedaj rekel: "Dobro, za 14 letnico grem pa v topli Florido!"

Rano zjutraj smo odrinili. Zunanaj je bila še tema, ko smo se peljali doli po 55. cesti v Clevelandu v smeri proti Barbertonu, kamor smo dospeli ob šestih zjutraj. Od tam pa preko Canton, O. in smo dospeli proti polnočni v mesto Marietta, O., kjer nekaj vmes. Ko razložim svoje stvari in se vsedem, da za kra-

Če verjamete al' pa ne.

Tako je prišlo, kot je moralo priti in se nihče ni tega nadejal, da bo ves Cleveland zijal v teto na konju, samo jaz ne. Kriv pa nisem temu jaz in prosim vas, gori v cenjenem Newburgu, da nikar ne stegujete jezikov in ne dolžite nedorložnega človeka, predno ste slišali moj zagovor.

Torej v prvi vrsti moram povedati, da ni kriv Hoover in ne njegova žlahta, da ni bila moja oseba posajena na stol, ki je bil pripravljen zame pred teto na konju, prav za prav samo pred konja. Kriv sem samo v toliko, da sem bil preveč goreč in v skrbeh za konja, ki sem ga zaaral že naprej in za katerega bodočnost sem bil moralno prisiljen skrbeti in mu dati preužitek s popolno opremo od podkvi pa do povoda.

V soboto opoldne zapoje telefon in v telefon basira Andrej Žagar, da če hočem konja odpeljati v nedeljo zvečer domov, naj mu preskrbim podkve, katere mu je režiser po priporočilu in ukazu direktorija vzel proč, da se ne bodo dile na odru pokvarile, ali da ne bi začelo goriti zagrinjalo in kulise, če bi konj ukresal s podkvijsko iskro in bi iskra zašla v napačno smer in kje naj se pa dobi v nedeljo zvečer fajerlešerje? Dalje mi je Andrej povedal važno novico, da se je nenadoma podrl Režinov kozolec (topler), ravno takrat, ko je hotel Andrej Režin napraviti prostor za konja, da bo ostal tam par dni na jerper-

velike reke Ohio ter je najstarejše mesto v državi Ohio. Pri prehodu čez reko je bilo treba plačati prevoznino, da so nas spustili čez most. Ko smo prišli čez most, smo se nahajali v državi West Virginiji, ki je zelo bogata dežela in kjer se pride luje zlasti: premog, olje, mineralne vode in druge take stvari, pa tudi lesa ima dosti. Zanimivo je Allegheny gorovje, ki se razteza preko te države.

Naš avto je obrel sedaj po ozki dolinici ob deroči rečici. Polagoma se je pa pot dvignila in po nekaj ostrih ovinkih smo se znašli vrhu hriba, raz katerega je bil krasen razgled na vse strani. Pod nami globoka strmina in prav na dnu v zajedi dere voda ko hudournik. Gori po rebrih pa male kočje premozarjev in pa rovi, ki pa povečini počivajo. Voznik avtomobila mora biti skrajno previden in več, zlasti na ostrih ovinkih in posebno če še hitro vozi, kot je naš voznik. Parkrat sem že mislil, da se bomo prekucnili doli v globino. No, pa vseeno je šlo vseskozi srečno.

Popoldne ob štirih smo dospeli v mesto Charleston, glavno mesto West Virginije. Rad bi si bil mesto natančneje ogledal, toda naš voznik je kar naprej drvel. Zvečer ob devetih smo dospeli v Bluefield, kjer smo prenočevali v hotelu. Priznati moram, da so bile tukaj jako pametne in nepretirane cene, bodisi glede hrane ali prenočišča. Ker nas je bilo šest oseb, se je hotelir malo popraskal po glavi; očitno je bil v zadregi glede postelj. Zato nas je pa tudi razstavil po vsem posloppu, da je bil eden na enem koncu, drugi pa na drugem. Mene je zadel žreb, da bom spal prav v gornjem "štuku" in je sobi vsled bližnje strehe itak primanjkovalo prostora. Sicer nisem bil nič kaj zadovoljen z mojo bodočo rezidenco, rekel pa nisem nič in bi bil tudi tukaj ostal, da ni prišlo nekaj vmes. Ko razložim svoje stvari in se vsedem, da za kra-

(Dolge na 3. strani)

gah, dokler ga Rudy Novak ne odpelje v Madison. Kozolec da je padel tako nerodno, da je Režina vjelo za mazinec na zadnji desni nogi in da je že šlišal, da se Režin pogovarja z odvjetniki radi odškodnine, katero da mu bom moral plačati jaz, ki sem Režinu naročil, naj napravi prostor za konja pod kozolecem.

Lepo sem se zahvalil Žagarju za prijazno in razveseljivo novico, posebno še, ko mi je Andrej na koncu svojega sporočila iz čina srca čestital, da sem sedaj v takih kleščah in da bi rad vedel, kako se bom zmazal.

No, kar se tiče Režinovega mezinca in kozolca me zaenkrat še ne briga, ker so sedaj vse banke zaprte in ne bo njegove zavedne noben odvjetnik vzel v roke, ker ni izgleda za kak denar. Bolj me je pa zanimalo radi bodega konja, ki si bo, če bo tak kresal po trdo tlakovani cesti proti Maple Heightsu, razcefral vsa kopita, da bo moral hodit potem ob bergljah par let, preden mu bodo zrasla druga in bi ga bila treba v tem času pestovati, kakor otroka.

V tem oziru je treba hitre pomoči. Po osemurnem premišljevanju sem sprejel konkreten predlog, da se obrnem za nasvet k prijatelju Leo Kushlanu in njegovemu bratu Tonetu, ki imata ravno te dni važno konferenco, kako bi podkovala Leotove konje, ki jih ima v reji pri Jerrytu Strojniku v Genevi in za katere je plačal še lansko leto, ko je bila cena živini še precej visoka, po \$2.50 od vsakega in to brez podkvi. Če bi bila imela konja podkvi, bi bil vsak konj stal Leota najmanj \$15.00, ker železo je v tej deželi dražje kot pa žival.

In ker sem bil v soboto večer slučajno v Girardu, kamor sem se čisto po naključju zaletel in je bil tudi prijatelj Leo tam, sem ga prosil, naj me vzame seboj v Genevo, da vidim in se na licu mesta prepričam, kako znata bratom konje kovati, oziroma: kaj jih še znata. Včasih sta bila v tem mojstra, ampak dolgo je že tega. No in odpeljali smo se v Genevo, ampak jaz nisem prišel prav do tje. Samo to vem, da sem prišel po velikem ovinku zopet srečno na Rožnik, in to natančno osem ur zatem, ko je teta stopila s konja na odru v Newburgu. Torej, pa si pomagajte.

Ampak, da ne bo kdo mislil, da sem radi tega prišel ob konja, ko kmalu drugih misli, če mu povem, da mi je prinesel konja iz Newburga prijatelj Primož. Rekel je, da je hotel prinesiti tudi to, da je bilo oboje pa pretežko, zato bo teta prinesel v četrtak, ko gre na pevске vaje. Konj je bolj na pramasto in ker ni podkvan, so ga deli na kolesca dokler ga ne dam podkovati. Imenitna ideja, ki bi v mojo glavo nikdar ne padla. Prihodnjo nedeljo ga bova z doktor Mallyjem peljala v Madison, da se nekoliko opase, predno ga bova izročila v promet in obratovanje.

Primož mi je tudi prinesel diplomu, ki je krasen izdelek in izgotovljena meni v čast in priznanje, opremljena z društvenim pečatom dram. društva Krka in podpisani članov in režiserja. Blagovoli bi pripomniti, da mi pošljete še okvir, da ne bom imel v teh časih nepotrebne stroške. Slišal sem, da je bil pripravljn zame časten sedež in so ta sedeži tako spoštovali, da se ni smel nihče vsovest nanj, čeprav je stolov primanjkovalo v nabito polni dvorani. Revanziral se bom na ta način, da bom prišel pa enkrat drugič sest na tisti stol. Postavite ga doli k Andreju Žagarju in bom tam sedel lahko en dan in eno noč, pa se še ne bom naveličal. Samo to vas prosim, da se pazi, da se ne vsede Majk na stol, da ga ne bo spravil s tega sveta, predno ga bom jaz poskusil.

Torej prav lepa hvala vsem skupaj in brez zamere. Kot siljšim, ste bili vsi jako zadovoljni s teto in konjem, kar sem hotel končno jaz doseči.

V DEŽELI ORANŽ IN PALM

(Nadaljevanje iz 2. strani)

tek čas čitam zgodovino slovenskega naroda, katero sem vzel seboj, pa kmalu zaslišim pod tlami neko škrebiljanje. Pogledam tje in vidim precej veliko luknjo poleg cevi. Aha, tukaj je pa glavna cesta, kjer bom dobil prijazen obisk od mišjega zaroda! Zamašiti luknjo — toda s čim? Na mizi zagledam protestantovsko sv. pismo, pa ga položim v luknjo, da ustvarim "No men's land" med menoj in mišmi. Kaj sem pa hotel, saj vendar moje knjige ne bom tlačil v luknjo in jo dajal mišim za večerjo!

Ampak kmalu sem prišel na drugo misel. Kaj če mi miši ali podgane sklestijo sv. pismo, morda ga bom moral plačati? Lepa reč: plačati za posteljo, potem pa še za sv. pismo in koncem lonca bi pa še vso noč slišal koncert mišjega zaroda. Zato sklenem, da jo rajši uberem doli k hotelirju in mu vso zadevo položim na zeleno mizo, da se stvar pretrese od vseh strani in da se odloči, kaj se napravi s to diplomatsko zagonetko. Hotelir je bil takoj pripravljen, da ugodno protestu, brž pograbi ključne in mi odkaže drugo sobo, s katero sem bil v vseh ozirom zadovoljen.

Zjutraj ob šestih smo bili zopet v redu za odhod ter smo nagačevali pot po gorskih grebenih. Ko sem gledal vrh hriba doli na Bluefield, se mi je zdelo, kot da gledam s šmarne gore doli na Tacen in št. Vid. Res lep razgled! V dolini leži rodovitno polje in živina je pohajala od stoga do stoga. Farme so sicer še v prej dobrem stanju, vendar bi bilo lahko boljše tukaj v Ameriki. Ruski kmet je glede farm na boljšem; tak vtis sem dobil jaz, ko sem se vozil doli proti jugu. Po mojem mnenju so farme gori proti severu boljše.

Kmalu smo bili v državi Virginiji. Visoki hribovi so polagoma prehajali v ravnino in avto je veselo brnel po lepi poti. Kmalu popoldne smo dospeli v mesto Winston-Salem, v državi North Carolina. V teh krajih so bombaževe plantaže in tobačna polja. To mesto je glavno tržišče za te pridelke, od koder se razvažajo na vse strani sveta. Mesto smo si ogledali le mimogrede. Na bombaževih poljih smo videli, da je bilo največ delavcev črncev, ki so na jugu še vedno priznani le kot "second hand people" ali bolje rečeno, da so ti ljudje v teh krajih še vedno sužnji. Videl sem po raznih mestih na jugu, da so črni javno deljeni od belih ljudi, pa naj bo na ulični železnici ali drugod.

Okrog štiri popoldne smo dospeli v Charlotte, N. C. ter šli nekoliko na okrepčilo v restavrant. Na javnih poslopih smo videli povsod napise pri enih vratih na primer: Only for colored people, na drugih pa: For white people. Pojasnili so mi, da tam, kjer je prostor za bele ljudi, ne sme iti črncem in ga lahko strogo kaznujejo, ako se v tem pregreši.

"Pa kaj takega v Ameriki!" sem se začudil. Če se beli človek meša med črnce, je pa v očeh ondotnih ljudi naravnost poniževalno. Tako sem jaz po neprevidnosti zašel na prostor, ki je namenjen samo črncem, pa mi je policaj brž pojasnil, da je ta prostor samo za črnce. Seve, ni bilo ravno strogo prepovedano, ampak policaj me je prijazno opomnil na razliko, katere se jaz nisem videl. Vprašal me je, od kod prihajam in sem mu povedal, da iz Cleveland, Ohio.

"O, od tam!" je vzkliknil in vpludni policist mi je prav po vojaško salutiral. Ha, take pa še ne! Na salutiranje se jaz sicer dobro razumem, ker bogve kolikokrat sem metal roko gori ob vojaški čepici, kadar sem stal pred kako višjo vojaško kapaciteto, bodisi v Avstriji in pozneje v jugoslovanski armadi. V Ameriki mi pa salutira policaj, kaj takega pa še nisem videl v Ameriki. Sicer to ni nič napa-

čnega, pač pa le vpludnost in spoštovanje do tujca; ampak je le preveč vojaško.

In kar me je še najbolj zanimalo, je dejstvo, da se črnci niti voziti ne smejo med belimi ljudmi. Cestna železnica ima posebne vozove za črnce in se morajo voziti samo tam. Bog ne daj, da bi črncem stopil v voz, ki je doležen samo za bele ljudi. Tudi gledišča imajo črnci posebna. Tako nima črncem na jugu prav nikakih pravic, celo volit ne sme, kot so mi pravili. Gledal sem, poslušal, pa z glavo majal in nehotno vzkliknil: "Abraham Lincoln, prehitro si umrl; Prehitro te je zadelo kroglja fanatičnega morilca Wilkes Bootha. Velikega dela, ki si ga započel in tudi častno končal, nisi mogel docela izvesti, kakor si želel!"

In še nekaj, kar sem videl razna imena in slike predsednikov Zed. držav, bodisi v bankah, trgovinah in drugod, zastoj pa sem iskal slike Abrahama Lincolna. Nikjer je nisem opazil, dasi sem ralašč gledal, da bi jo kje uzel. Ne bom trdil, da se ne dobi nikjer te slike doli na jugu, ampak jaz je nisem videl, dasi sem videl do mala vsa razna imena in slike. Toda glede Lincolna bom še na drugem mestu omenil.

V restavraciji sem hitro opravil, da sem si potem lahko mesto natančneje ogledal. Je pač vsak po svoje neumen in jaz sem tak, da rad vse obziram. Potem smo pa zopet naložili na naš avto in oddirjali proti South Carolini. Naš sofer Mr. Pavlič je vozil ko za stavo, po 70 milj na uro. In to ni nobena šala, zato smo pa tudi v par urah dospeli v Columbiju, ki je glavno mesto South Caroline. Jaz bi se bil rad malo ustavit pred kapitolom, ne zato, da bi bil še pozdravit guvernierja, ampak ogledal bi si bil rad tisti spomenik, ki stoji pred kapitljem. Toda voznik ni

A. K.

STAROKRAJSKI REŽIM IN TRPLJENJE NARODA

Cleveland, O. — Gotovi ljudje se zanimajo za trpeče delavce v Jugoslaviji in italijanski proletarij in pravijo, da ene kot druge tepe enak režim. Kdor kaj takega trdi, ne vidi noče videti razlike dejstva resnici v obraz. Govori se, da je večje število političnih jetnikov po raznih ječah v Jugoslaviji in da se z njimi postopa nečloveško. Mogoče da je na tem kaj resnice, ako pa vzamemo v obzir današnji svetovni položaj, je diktatorski režim tudi v sovjetski Rusiji in sploh več ali manj po vsem svetu.

Sicer imamo slovenske delavce naše krvi, brate in sestre, v Italiji, ki trpe neznosne muke in je dokaj čudna logika teh "dobrih src," da ti ljudje vidijo veliko mučenje delavcev v Jugoslaviji, dočim o naših primorskih Slovencih pod Italijo se kaj malo ali nič ne omeni.

Razlika režima! Nekdanji sodrug Mussolini je ustvaril tak režim za naše Primorce, ki ž njim 14 let uničuje po barbarsko fundament njih življenja, moralno, kulturno in gospodarsko. V sled uničujočega pritiska na te vzvišene človečanske ideale naših ljudi, jim je življenje na njih lastni zemlji nevdržno. Na tisoče jih umre mučniške smrti in na tisoče jih pribeži v Jugoslavijo, kjer so sprejeti kot svojci in po možnosti preskrbljeni. Jugoslovanska vlada da našim lahkih pogojih odplačevanja in to brez vsakih obrestí.

Vprašanje je, ako tudi beže Slovenci iz Jugoslavije v Italijo in če jih Mussolini sprejme za svoje, jim da delo in kruh? Fašistični režim dela z našimi Primorci naravnost ostudno. Kdor se ne skaže za agilnega fašista, ga pod krinko izmišljene obdolžitve vržejo v ječo in mu vrhu tega nalože še denarno kazen. Ker ne more plačati kazni, mu vzamejo dom in vržejo na cesto

hotel ustavit, zato sem si samo skozi okno ogledal tisti spomenik. Spomenik je postavljen v počast padlim vojakom konfederistom, to je vojakom južnih držav iz časa civilne vojne, ki se je vršila od 1. aprila 1861 do aprila 1865. To je bila prava bratomorna vojna v ameriški Uniji in taka vojna je veliko hušja in pusti več dolgotrajnega sovraštva, kot pa recimo vojna dveh raznih držav. Sicer je vojna le zlo in bi se jo moralo brezpogojno odpraviti. Še veliko večje pa je zlo, kot je taka civilna vojna, kot se je vršila v Ameriki. Taka vojna ne ubija le ljudi, ruši mostove in domove, ampak ubija tudi spoštovanje in pa ljubezen do svojega lastnega državljanja. In posledice take vojne se pozna še dolgo let potem, ko se jo zaključijo in podpisuje mir. Kdor tega ne verjame, naj gre na jug in bo videl, da je res tako. Zato je dolžnost naroda, zlasti pa odgovornost državnikov, da tako vojno preprečijo in to za vsako ceno.

V Jugoslaviji se godi nekaj podobnega in prav lahko pride tudi do kake civilne vojne in kdo bo kriv temu? Danes v teh razmerah je težko soditi, zgodovina pa bo vedela povedati in to čez več let. Združene države so imele v vsej tej zmešnjavi in nesreči moža, ki je bil prava sreča v nesreči in je obvaroval Unijo propada. To je bil Abraham Lincoln. Jugoslavija takega moža nima, ki bi bil zmožen v tako kritičnih časih prijeti državne vajeti v roke. Take moze ne da vsako desetletje in tudi vsako stoletje ne. Blagor državi in narodu, ki ima v težkih časih take moze na krmilu. Njihova spretnost in vodstvo je v takih časih neprecenljive vrednosti in s hvalečnostjo še potem narod spominja od roda do roda zaslug teh velikih mož.

(Dalje jutri.)

klonjenost italijanski pohlepnosti po naši zemlji. Ako bi se Jugoslavija razkosala, bi bila slovenskemu narodu v nekaj desetletjih zapisana gotova smrt. Jugoslovanska vlada se tega dobro zaveda in stoji v obrambeni črti proti nevarnosti, ki jim preti od strani Italije, Madžarske, Nemčije in Bolgarije. Ako narod ljubi in brani svoj dom, svojo domovino, takega naroda se ne more prištevat v isto vrsto laških fašistov, katerih namen je okupirati nove zemlje in uničevanje drugega naroda. Vsak zaveden član svojega naroda bo povsod zagovarjal svoj narod, svojo državo in to v vsakem slučaju in tudi imel do svojega soseda prijateljske vezi. Jugoslovanska vlada se zaveda tega vprašanja in je še celo popustljiva napram Italijanom, v škodo Slovencev in Hrvatov. To je istina, ki se ne da zavreči. Ako bi se kakemu Italijanu v Jugoslaviji zgodila krivica, bi lahko časopisje zagnalo v javnost vzkliče o balkanskih barbarih itd.

Od Mussolinija se čita od časa do časa v nedeljskem Plain Dealerju, kako lepo obdeluje in opisuje svojo državo, kot bi bil najboljši oče vseh ljudi sveta. Piše o kulturnem, ekonomskem uspehu v Italiji, o iskreni politiki itd. Mussolini zna predstaviti svetu Italijo kot najbolj vzorno državo sveta, v kateri je vse samo najbolje in publika mu da kredit kot vzornemu voditelju naroda.

Pri nas Slovencih in Jugoslovanih sploh, smo drugačni. Zgodovina srbskega naroda dovolj jasno pove, kako je ljubil svojo zemljo in se ni hotel upogniti močnejši sili, ki mu je stoletja

dober lovski tovariš, kajti poseduje vse lastnosti, katere mora imeti vsak lovec. Poleg tega ima tudi tako delo, da ga ne ovira in v lovski sezoni, kajti Frank prodaja v letnem času premo, v zimskem času pa led.

Drugi naš novinec je Jaka, predlagan podpiran in sprejet v naš klub na zadnji seji. Ta kandidat ni bil osebno navzoč in jaz si njegovo odsotnost tolmačim takole; najbrž je dvomil, da ga bomo sprejeli, ker mu je znano, da so naši fantje jako natančni pri sprejemanju novih članov. Torej v slučaju, da bi ga mi ne sprejeli, bi obenem tudi izgubil kredit pri Euclid Rifle klubu, katerega član je že več let ter bi ga slednji mogoče izključili radi odpadništva in tako bi se Jaka znašel na cesti, kar se tiče lovskih klubov.

Je pa tudi druga možnost. Jaka verjetno je, da so Jakata zopet njegovi marjašarski tovariši dobili v roke ter ga osušili nikljev in dajmov. Iz teh ozirom: tam, dragi Jaka, dober pasvet; kadar boš dobil pedo deni takoj na stran (zavij v žepno ruto) pet dolarjev za pristopnino, tri za mesečnino ter gotovo vsoto za nakup pet galonc ohajčana. Zadnje je nekak poluradna pristopnina ali fantovščina. Ves ta denar izroči meni ali pa našemu blagajniku, kar bo ostalo, nesi pa Johancu, pa boš videl, da te ne bo nihče obral pri marjašu.

Se ena posledica zadnje tekne: preiskava zadeve Toneta Baraga, kateri je omenjenega večera vozil ohajčana na bumberjih, istega izgubil ter ga končno po večurnem iskanju našel na svoji lastni mašini. Ta preiskava zelo počasi napreduje. Tone Podpadeč si je sicer že ustvaril svojo teorijo, po kateri deluje samostojno. Ne vem koliko uspeha ima do sedaj.

Zelim, da na isti način zasledujeta slučaj tudi Jaka in Bruslan ko bomo imeli dovolj obtežilnega materiala na rokah, tedaj bomo skupno sestavili obtožnico ter isto predložili veliki poroti, sestoji iz starih in izkušenih lovcov.

Mislím, da bo naš novi član

Na naši zadnji seji smo sklenili, da povabimo Euclid Rifle klub na tekmo dne 21. marca; začetek ob 7:30 zvečer. Naša želja je, da se fantje od Euclid Rifle kluba udeležijo polnoštevilo, kakor so se tudi naši fantje odzvali vašemu vabilu. Pripomniti moram tudi, da ni treba sendvičev seboj nositi, ker bo naš odbor, izvoljen v ta namen, preskrbel vse dobrote, kakršnih so lovci vajeni.

Tole velja našim fantom: na zadnji seji smo sklenili, da se bo od torke, 21. marca naprej streljalo vsak prvi in tretji terek v tusecu, začetek ob sedmih zvečer.

Tako smo streljali 2. marca:

Ravnikar	99
Urancar A.	134
Urancar J.	136
Turšič	153
Sietz	74
Pirnat	102
Susel	142
Penosa L.	148
Dolenc	151
Glažar	140
Stampfel	65
Malovašič	133
Penosa V.	157
Peterka	145
Kavčnik	132

Drastični koraki nove vlade so bili potrebni v splošni depresiji

Washington, 6. marca. Dramatičen nastop predsednika v bančnem položaju je eden najbolj drastičnih nastopov predsednika Zedinjenih držav. V trenutku, ko je prevladovalo splošno nezaupanje tudi v višjih finančnih krogih, je Roosevelt krepko sledil vzgladu svojega prednika Wilsona in odredil na svojo pest ukaze, kot bi se jih bal odrediti kak kralj ali cesar. Najbolj divja poročila so preplavila deželo, čes, da je nekaj narobe. Roosevelt je pa z močno in resno besedo odgovoril, da Amerika še stoji in stari naš Rog je še vedno v nebesih. Povedal je, da svet se ne nahaja prvič v paniki in krizi. Do danes je še prenesel svet, zlasti pa Amerika, vsako krizo, in ne bo dolgo, ko se konča tudi današnja depresija. Zaupanje, mnogo zaupanja, v vlado je potrebno. In ker je nova vlada poštena, iskrena in bo držala z narodom, ne s špekulanti, se ji lahko zaupa.

Ex-predsednik Hoover čaka za nasvete

New York, 6. marca. Bivši predsednik Herbert Hoover se bo mudil še več dni v New Yorku, namesto, da bi odpotoval v Californijo. V New Yorku ima opraviti z osebnimi posli, in izjavil je tudi, da ne odpušče, ker misli, da ga bo novi predsednik Roosevelt potreboval kot svetovalec v raznih zadevah in bo torej takoj pri rokah. Najbrž ima Mr. Hoover nepotrebne skrbi.

Na Kubi so cenzurirali govor Roosevelta

Havana, Kuba, 6. marca. Kubiški časopisi niso smeli prinesiti v javnost oni del govora novega predsednika Roosevelta, ki se peča z denarnim in finančnim položajem v Zed. državah. V ostalem je pa kubansko časopisje lepo pozdravilo inavguracijski govor Roosevelta.

Hoover prosi republikance, da pomagajo

New York, 6. marca. Bivši predsednik Hoover je danes izdal na svoje somišljenike oklice, v katerem jih pozivlje, da sledijo odredbam njegovega naslednika Roosevelta. V ostalem se pa Hoover ni prav nič izjavil, kaj misli o najnovejših odredbah Roosevelta.

Išče se

Spodaj podpisani iščem rojaka Josip Opeka, ki se nahaja nekje v bližini Clevelanda, kjer ima svojo farmo. Doma je iz Gorice na Primorskem. Imam zelo nujen vzrok, da z vsem za njegov naslov. Mr. Opeka naj se zglaš pri Rud. Marešu, care of Mr. Zakrajšek, 1859 Second Ave., New York, N. Y.

MESTNE VESTI

Zlatoiskalci

Ker so špekulanti z zlatom dognali, da je Clevelandska federalna rezevna banka edina banka v deželi, ki je še odprta, se je napolilo nekako 60 ljudi iz drugih večjih mest preteklo nedeljo v Cleveland, ki so prinesli s seboj mnogo stotisoč dolarjev vrednosti v bankovcih v želi-nim pričakovanju, da jih zamenjajo za zlato. Z vlaki, z avtomobili in zrakoplovi so se vozili v Cleveland, in računali se, da so imeli vsi skupaj nekako pet milijonov v bankovcih. Toda v ponedeljek so bili silno presenečeni. Tudi federalna rezervna banka je zaprla, in "zlatoiskalci" so se vrnili v silni nevarnosti, da so spotoma izropani.

Šolski uradi

Član šolskega odbora, James Metzenbaum, je izjavil, da se nahaja pri vodstvu clevelandskih šol polovico preveč nadzornikov. Teh nadzornikov je več kot jih pa ima vsa armada Zedinjenih držav. Navadno jih določijo iz drugih držav in jim dajo udobne razkošne urade z mastnimi plačami. Najmanj 20 bi jih lahko takoj odslovili brez vsake škode, je izjavil Metzenbaum. Prihranili bi si \$120,000 na leto.

"Sedi na denarju"

Te dni smo čuli zanimivo zgo-bodo, da ima nekdo na Prosser Ave. \$5000 v gotovini, in da vsako noč sedi na teh bankovcih, dočim jih po dnevu tako skrjuje, da ima zvečer najhujšo mujo, da jih najde! Če bi jih imel v banki, bi lahko mirno spal.

Humor v depresiji

Slišali smo te dni rojaka, ki je rekel: "Ah, kaj! Pet dolarjev sem prinesel v Ameriko in te imam še vedno v žepu. Če umrem, jih ne bom rabil, če živim, bom pa nove zaslužil."

Listnica uredništva

Naročnik (?). Kadar nam naznanite pravilno ime in naslov, vam bomo tudi pravilno odgovorili.

MALI OGLASI

Zahvala

Dolžnost naju veže, da se tem potom najlepše zahvaliva našim sorodnikom in prijateljem, ki so nama priredili tako lepo "surprise party" 18. februarja. Bila sva zelo presenečena, kajti tega nisva nikdar pričakovala v teh slabih časih, in nisva mislila, da imava toliko prijateljev. Lepo se zahvaliva Mr. in Mrs. Zala, ki sta dala prostor na razpolago. Prav iskreno se zahvaliva vsem onim ženam, ki so napekle toliko raznovrstnih dobrot in z njimi tako bogato obložile mizo. Iskrena hvala tudi vsem tistim, ki so preskrbeli za ohajčana. Najbolj prisrčno se zahvaliva vsem skupaj, ki ste se prireditve udeležili in vsem, ki ste prispevali in nama tako lepo svoto podarili. Bodite prepričani, da sva pripravljena tudi midva vam povrniti na en ali drugi način, kar bo v najini moči.

Torej najlepša hvala vsem skupaj, ki ste tako ali tako pomagali do prireditve. Ta dan nam ostane za vedno v prijaznem spominu. Bodite pozdravljeni vsi skupaj in ostajava hvaležna

John in Antonija Dolinar

8805 Vineyard Ave.

Pchištvo naprodaj

za štiri sobe, vredno je \$900.00. Se mora prodati za \$60.00 v gotovini. Vprašajte na 1660 E. 55th St. (55)

Mlinarjevi

Za "Ameriško Domovino" prestavil M. U.

vila ni hotel. Pil je le hladčički malinovci, pa tudi to samo, ker je žepa premagala njegovo voljo. Še vedno je tedaj potegoval za nit, ki je bila že tako razcefrana.

"Oče, ozdraviti morate," je znova pričela boji.

"Ni odgovoril, le v njegovih očeh je bil obupen izraz.

"Onemu tam gori morate prepustiti vse, kajti vi niste gospod pač pa njegov hlapec!"

Tako je dolgo govorila vanj. Vendar pa je menila, da mu mora tišati usta, ko je nenadoma zahropel: "Pusti me vendar! ... Ali ni bolezen boljša? Ako si epomem, tedaj se bo nekaj zgodilo . . . v bajerju utonem. Da, to sem videl!"

Za dolgo časa ji je zaprlo besedo. Konečno je pričela glasno moliti. In kakor je zadnje noč vihar brez presledka, s vstrajno trmo pel svojo pesem, tako je sedaj ona molila, če je spal ali bdel, če se je obračal od nje ali pa k njej. In ob tem tihem miranju je hodila ven in se vračala ter opravljala dolžnosti. Spomnila se je materinih molitev ter pričela nenadoma govoriti z njo, praviti ji skrbni za očeta in konečno ji priznala: "Premlada in premalo izkušena sem bila. Nič hudega sluteč sem puščala Lucijo samo, a očeta v mesto. Tebe, mati bi jima bilo treba. In kar je se zgodilo, je prišlo, ker ju nisi mogla ti več čuvati. O, mati, in sedaj se on boji ljudi bolj, kakor Boga. Tako vendar ne sme umreti, sprejeti ljubega Boga! Samo povej mu, da se lahko vse popravi, če človek le hoče tako storiti! Reci le eno besedico tam gori zanj, da bo deležen poslednje milosti!"

Vedno zaupljiveja je postajala, pokala je in ponavljala: "Nagie in neprevidne smrti, varuj nas, o Gospod!"

Nenadoma je zaprosil: "Dvigni me!" Teško je dihal, potem zahropel: "Apolonija, nekaj ti moram povedati!" Dolgo je strel predse. "Opeharjen sem bil, a zaslužil sem!"

Dolgo je čakala, nato pa silila vanj: "Oče, kaj mi imate povedati?"

"Povedal sem. Opeharjen sem bil. Tega se drži. Teško sem bil udarjen, kaznovan, a vendar ne še tako, da bi jo bil vezel!"

"Ali vas je ona opeharila?"

Apolonija ni mogla razločevati, dali se njegov duh ali njegovo telo brani nadaljnje govore. Molčal je in šele čez nekaj časa, kakor bi bil vsega pozabil, je prosil kozarca. Nenadoma je dejal brez govora: "Apolonija, ti se moraš poročiti!"

Poručila je: "Oče, mene so te noč prevzele povsem druge misli!"

"Omoži se, ti pravim! Prišel bo čas, ko boš to razumela. Osebe, kakršna si ti, ne puste v miru, nihče, nikdar, ti pravim! Jaz ti pravim tako!"

"Nočem miru — svoje načrte že imam!"

"Kaj? Načrte? Drugi imajo načrte! Človeka preganjajo, porivajo iz kota v kot. Poroči se, potem imaš svojo korenino. Porivajo . . . 'Nenadoma pa je spreletel lahen smehljaj njegov obraz: 'Čakaj, sedaj vem, Ivana — Ivanka — tako se imenuje! Ali si razumela? Ivana!'"

Pozneje ga je zopet zmedla groznica. Zopet je sedel v krogu mlinarjev in govoril o mlinarjih v revni pri postelji, da bi ga bila Apolonija rada poslala stran. In tako ga je vse prevzelo, pa ko le ve, da je Dolinar prelomil svojo objubo ter da noče rediti otroka onega drugega! Kaj ko bi vedel, kaj je oče hotel storiti . . .

Druga noč je spodrinila kratki dan ter se ulegla kakor neskončno večnost na zasneženem zemlju. Noči pa je kaj kmalu poklonilo nebo mirijade zlatih zvezdic. Apolonija je bila zopet sama z očetom in otrokom. In še vedno je imela njega v oblaki hudobija. Upiral se je, zdravi

Skušala sta odpreti zasilno zatvornico. Po dolgem trudu ji ma je uspelo. Nato je šel Miha v izbo, kjer je služničad sedela pri zajtrku. Hlapec je baš pripovedoval, kaj je bil prinesel nocojšnjo noč iz mesta stari Mlinar in, ko je Apolonija tako stala s košaro, je moral misliti na Lovrovo ženo.

"Ali se moreš temu smejeti, ti?" ga je nahnul Miha. "Ali si potepuh ali spadaš k tej družini? Sedaj pa, ljudje, konec besedam! Povodenj dobimo, vsa korita so zamašena. Hitro pojejte in potem — živina lahko počaka, vse počaka. Lopate v roke in ven k strugi! Da, tudi ženske, vse, kar ima roke, kakor pri gašenju. Jaz pa zbudim gospodarjeve."

Potrkal je na vrata gori pri lepi kamri in sporočil škodo in nevarnost. Nato je pristavil: "In Mlinar naj pride hitro ven, ker mu imam še nekaj povedati!"

Lovrene je pridrsal ven v srjaci in spodnjih hlačah, razmršenih las.

"Morebiti že veste: oče je prišel po noči domov! Bolan je in Apolonija je pritekla, naj, bi šli takoj po zdravnika. Ampak šele potem — najprej treba strugo očistiti. In še enkrat: skrajna sila je. Ko bo posiljala solnce, bo vse zamrznilo. Ako hočemo to zimo še mleti, potem mora vse takoj, na mestu, na delo. Gori, povodenj pomeni isto, kakor požar!"

Dejal je to tiho, a mlada Mlinarica je pri vratih poslušala in je pričela glasno jokati. Miha pa je menil: "Prva stvar je struga. Mlinarica pa naj pogleda za očetom!"

Ko se je Lovrenc vrnil v kamro, se je obesila nanj: "Lovrenc, Lovrenc, ostani pri meni — bojim se. O, povodenj, vedno so me strašili z njo!"

"Saj se ne gre za reko," jo je tolažil. "Edino struga nam lahko povzroči škodo, nevarnosti pa ni. A ko bi hotela pogledati k očetu!"

"Ne, Lovrenc, ne, tako strah me je bolnikov! . . . Ti, škoditi bi mi utegnili . . . saj veš . . ."

Vendar pa se je on naglo oblekel in odšel, potem ko je zaman skušal Agati govoriti z razumom.

Vsi so pomagali, a Miha je ukazoval kakor kak stolnik. Tudi samega sebe ni varčil, pač pa stal sredi ledenomrzle vode. Agata je najprej le gledala z okna, kaj pa se je prepičala, da pač ni tako nevarno, pač pa timbolj neudobno, se je pričela sramovati. Opravila se je in skušala tudi ona pomagati. Ostali so se smejali, ko je parkrat po vrsti zavpila: "Miha, pazi se!"

Medtem je bdela Apolonija ob strani očeta, ki je najprej ležal tako otrpel ter ni pil ponujene ga mu čaja. Drgnila mu je ude in se izmišljala sredstva za sredstvom, da bi ga pripravila zopet k življenju. Vihar se je konečno izdijal, sneg je padal navpično od neba, noči pa ni hotelo biti kraja. Češče je pogledala k detetu, ki je sedaj mirno spalo. Zdelo se ji je, da je zdrknila nakrat s sveta ter zabredla nenadoma v docela tujeja. A v vse bi se dalo prenesti, le ko ne bi bilo te neprestano glodajoče misli: "Oče si je hotel nekaj storiti, v smrt je šel sam!" Zaman se je hotela okleniti izgovora, da je hotel za žganjico v mlin.

Saj Miha nikdar ne pije žganja. Pa tudi bi mu ga ne bil mogel preskrbeti. Da bi pa Lovrena budil, na to niti ni mogel misliti! Polagoma se je stavec ugrevaal, mehčal. Njegovi udje so se pričeli pregibati. Odprl je

oči, se ozrl in trmasto odrinil očejo raz se. Teško, tesno je dihal. Apolonija je razumela to zavračujočo kretnjo. Oče je grozničav. Teži ga, tako težko teži. Ko bi le že bilo jutro, ko bi le že prišel Lovrenc! Ni si upala, pustiti ga samega.

Sedaj jo je pogledal. Jasno je bilo, da se je zavedel. In nenadoma se je okrenil od nje ter mrmral: "Zakaj me niste pustili!"

Jokaje je pogrela čaj. Zdelo se ji je, da tudi njo napada groznica. Ni razumela, kako je oče v svoji žalosti prišel do hudiča, žganja, in zopet od nje . . .

Ni si upala misliti še dalje. Zgrozila pa se je, ko je pomislila, kako bi se bilo lahko zgodilo: tam zunaj v mlakuži, zmrcznjen!

Upiral se je, ni hotel piti čaja. Njegov obraz je bil žalosten. "Tako lepo bi bil zaspal!" je zopet zamrmral.

Uprla se je. Da — mar ni Kristijan, mar ne ve, da to ne pomeni še konca in da niso obrazi mlinarjevi sodniki, pač pa Oni tam gori? Ali je docela že zapadel krempljem greha? "Oče, ako so ljudje brezsrčni, tedaj se morate zateči k usmiljenemu Bogu — čujete, k neskončno usmiljenemu Bogu!"

"Saj me vendar ne pustite!" je zapiskalo njegovo hripavo grlo.

"Ali vas ni sram pred ranjko materjo? Ali hočete imeti tam še slabših ur?"

Molčal je, med trepalnicami so se mu lesketale solze. Po dolgem času je zašepetal: "K usmiljenemu Bogu! Bog — usmiljenje!"

Ali ni konečno zapel petelin? Ali ne tekajo zunaj v snegu psi in ali ne prihaja od neba tanek odsev?

Apolonija je čakala Lovrenca. Vedno znova je hodila k vratom. Vendar, oče je postajal sedaj nemiren. Hotel je raz posteljo. Njegovo telo je pekljo. Znava se je zmedel. Iz preplašene duše je mrmral nerazumljive besede. Otročiček je pričel jokati.

Hitro je prenesla košaro v bolnikovo kamro, otročička previla in mu dala mleka ter se oklenila upanja, da bo Lovrenc kaj kmalu prišel z zdravnikom. Zdani so se je. Solnce je vzšlo kakor vneto rana. Vrane so letale iz gozda in lačni ptički so čivkali na plotu, obračali glavice in škilili v okna. Če pa se je Lovrenc odpeljal v mesto, zakaj pa ne pride njegova Agatka pogledati k očetu? Ali je jezna radi otroka? Ali je otrok kaj kriv?!

Zvečerilo se je, predno je prišel zdravnik, kajti dokaj truda je bilo, predno so preorali snežene zamete. Ugotovil je pljučnico in zmrcznjenje nog ter imel le malo upanja. "Agata sama leži strahu bolna," je opravičeval Lovrenc. Objubil je, da pripelje zjutraj duhovna. Oče ni Lovrenca pogledal ter je trmoglav molčal. Da, celo obraz si je bil zakril z rjuho. Lovrenc je bil docela prepreden. Tako blede in reven je stal pri postelji, da bi ga bila Apolonija rada poslala stran. In tako ga je vse prevzelo, pa ko le ve, da je Dolinar prelomil svojo objubo ter da noče rediti otroka onega drugega! Kaj ko bi vedel, kaj je oče hotel storiti . . .

Druga noč je spodrinila kratki dan ter se ulegla kakor neskončno večnost na zasneženem zemlju. Noči pa je kaj kmalu poklonilo nebo mirijade zlatih zvezdic. Apolonija je bila zopet sama z očetom in otrokom. In še vedno je imela njega v oblaki hudobija. Upiral se je, zdravi

ni hotel. Pil je le hladčički malinovci, pa tudi to samo, ker je žepa premagala njegovo voljo. Še vedno je tedaj potegoval za nit, ki je bila že tako razcefrana.

"Oče, ozdraviti morate," je znova pričela boji.

"Ni odgovoril, le v njegovih očeh je bil obupen izraz.

"Onemu tam gori morate prepustiti vse, kajti vi niste gospod pač pa njegov hlapec!"

Tako je dolgo govorila vanj. Vendar pa je menila, da mu mora tišati usta, ko je nenadoma zahropel: "Pusti me vendar! ... Ali ni bolezen boljša? Ako si epomem, tedaj se bo nekaj zgodilo . . . v bajerju utonem. Da, to sem videl!"

Za dolgo časa ji je zaprlo besedo. Konečno je pričela glasno moliti. In kakor je zadnje noč vihar brez presledka, s vstrajno trmo pel svojo pesem, tako je sedaj ona molila, če je spal ali bdel, če se je obračal od nje ali pa k njej. In ob tem tihem miranju je hodila ven in se vračala ter opravljala dolžnosti. Spomnila se je materinih molitev ter pričela nenadoma govoriti z njo, praviti ji skrbni za očeta in konečno ji priznala: "Premlada in premalo izkušena sem bila. Nič hudega sluteč sem puščala Lucijo samo, a očeta v mesto. Tebe, mati bi jima bilo treba. In kar je se zgodilo, je prišlo, ker ju nisi mogla ti več čuvati. O, mati, in sedaj se on boji ljudi bolj, kakor Boga. Tako vendar ne sme umreti, sprejeti ljubega Boga! Samo povej mu, da se lahko vse popravi, če človek le hoče tako storiti! Reci le eno besedico tam gori zanj, da bo deležen poslednje milosti!"

Vedno zaupljiveja je postajala, pokala je in ponavljala: "Nagie in neprevidne smrti, varuj nas, o Gospod!"

Nenadoma je zaprosil: "Dvigni me!" Teško je dihal, potem zahropel: "Apolonija, nekaj ti moram povedati!" Dolgo je strel predse. "Opeharjen sem bil, a zaslužil sem!"

Dolgo je čakala, nato pa silila vanj: "Oče, kaj mi imate povedati?"

"Povedal sem. Opeharjen sem bil. Tega se drži. Teško sem bil udarjen, kaznovan, a vendar ne še tako, da bi jo bil vezel!"

"Ali vas je ona opeharila?"

Apolonija ni mogla razločevati, dali se njegov duh ali njegovo telo brani nadaljnje govore. Molčal je in šele čez nekaj časa, kakor bi bil vsega pozabil, je prosil kozarca. Nenadoma je dejal brez govora: "Apolonija, ti se moraš poročiti!"

Poručila je: "Oče, mene so te noč prevzele povsem druge misli!"

"Omoži se, ti pravim! Prišel bo čas, ko boš to razumela. Osebe, kakršna si ti, ne puste v miru, nihče, nikdar, ti pravim! Jaz ti pravim tako!"

"Nočem miru — svoje načrte že imam!"

"Kaj? Načrte? Drugi imajo načrte! Človeka preganjajo, porivajo iz kota v kot. Poroči se, potem imaš svojo korenino. Porivajo . . . 'Nenadoma pa je spreletel lahen smehljaj njegov obraz: 'Čakaj, sedaj vem, Ivana — Ivanka — tako se imenuje! Ali si razumela? Ivana!'"

Pozneje ga je zopet zmedla groznica. Zopet je sedel v krogu mlinarjev in govoril o mlinarjih v revni pri postelji, da bi ga bila Apolonija rada poslala stran. In tako ga je vse prevzelo, pa ko le ve, da je Dolinar prelomil svojo objubo ter da noče rediti otroka onega drugega! Kaj ko bi vedel, kaj je oče hotel storiti . . .

Druga noč je spodrinila kratki dan ter se ulegla kakor neskončno večnost na zasneženem zemlju. Noči pa je kaj kmalu poklonilo nebo mirijade zlatih zvezdic. Apolonija je bila zopet sama z očetom in otrokom. In še vedno je imela njega v oblaki hudobija. Upiral se je, zdravi

MILO URBAN: ŽIVI BIČ

Roman

Takrat se je tega zavedel celo Okolicky. Bilo pa je že prepozno. Ob strašni zavesti, da je brez povoda kričal, da se je izdal, da je naredil neumnost, je začel zopet besneti. Začel je letati po sobi kot norec, biti s pestjo po mizi, točli po predmetih in preklinjati ves svet. Če bi jo Kurnjava in Angyal ne bila hitro pobrala, bi se bil mogoče spravil tudi nanju.

"Prestrašil se je," se je nasmehnul Kurnjava na cesti in se globoko v duši razveselil.

Angyal pa je še ta večer opozoril orožniške straže, naj pazijo in vsakega sumljivega moža legitimirajo.

III.

Vstopil je tako tiho, da ga tisti, ki so ta deževni večer sedeli pri Ilčički — Kramar, Andrej Koren z materjo in Rončička — skoraj opazili niso. Zaslili so samo njegov glas, s katerim jih je pozdravil in kakor na povelje obrnili k njemu glave, spoznali ga pa niso.

"Ali ne veste, kje je Eva?" je vprašal z glasom pridruženim od negotovosti. Gledal jih je in hrepenel čakal odgovora, oni ga pa niti tedaj še niso spoznali. Adam Hlavaj je videl samo presenečene oči in obraze, po katerih se je lovila plaha, rumenkasta svetloba treske, zasajene v peči. Dajala jim je poseben izraz, neko čudno barvo, ki jih je spreminjala do nepoznanja; čeprav je Adam Hlavaj videl značne poteze, jih ni mogel razpoznavati, ker so jih velike, temne senice, ki so jih metali neznani predmeti, naglo spreminjale, rezale od njih najznačilnejše dele in jih potapljevale v temo, nagrmadenjo po kotih.

"Adam," je butilo iz Ilčičke, "ali si ti?"

"Sem," je odgovoril Adam Hlavaj kratko.

Takoj so ga obstopili in preplavil z vprašanji, da ni niti vedel, na katero naj odgovarja.

"Ubežal sem," je odgovoril z dvema besedama na vse. To je bilo jasno; kajti bil je tu in zopet stal med svojimi. Groza zadnjih tednov je minila, kakor bi bila nekam izginila, in on je gledal po sobi s hrepenječimi očmi kot človek, ki se je vrnil v resničnost, da zopet ujame izpuščeno nit svojega življenja. Iskal je Evo, svojo ženo in svojega otroka; hrepenel je po njih objemu, želel biti zopet med njima, potopiti se neposredno v njuno ozračje in okrevati v njem.

"Kje sta? Kaj je z njima?" je lovil njegovo telo čuden nemir, ki je zopet izbruhnul v vprašanju:

"Kje je Eva?"

Takrat so prišli navzoči malo k sebi in zmedeni obstali. Res. Bil je hud prepad, ki ga je bilo treba najprej premostiti, da bi mogli iti dalje. V zadregi so pogledali drug drugega, z obrazov jim je splahnila radost radi srečanja; samo iz Rončičke je plahnilo začudenje.

"Ali ne veš?"

Adam Hlavaj je začel slutiti nekaj hudega.

"Pa se vendar ni kaj zgodilo?"

"Da, Adamček moj," je bruhnila iz Ilčičke radost, da tudi še drugi trpe, "zgodilo se je."

"Kaj?" se je stresel Adam.

In nekam čudno — kakor bi se bil opotekel in padel, je sedel na klopi.

Šele sedaj se je pokazalo, da ima obraz poraščen z močnim strniščem. Drugo, kar je vzbujalo pozornost, je bila izsušenost in bledota, spominjajoča na človeka, ki je po dolgih letih zapustil zapor: razširjene oči, sive kakor jeklo, so blestele v čudnem mrzličnem blesku, obrvi so se stikale; fino vzbočeno čelo nad

ni hotel. Pil je le hladčički malinovci, pa tudi to samo, ker je žepa premagala njegovo voljo. Še vedno je tedaj potegoval za nit, ki je bila že tako razcefrana.

"Oče, ozdraviti morate," je znova pričela boji.

"Ni odgovoril, le v njegovih očeh je bil obupen izraz.

"Onemu tam gori morate prepustiti vse, kajti vi niste gospod pač pa njegov hlapec!"

Tako je dolgo govorila vanj. Vendar pa je menila, da mu mora tišati usta, ko je nenadoma zahropel: "Pusti me vendar! ... Ali ni bolezen boljša? Ako si epomem, tedaj se bo nekaj zgodilo . . . v bajerju utonem. Da, to sem videl!"

Za dolgo časa ji je zaprlo besedo. Konečno je pričela glasno moliti. In kakor je zadnje noč vihar brez presledka, s vstrajno trmo pel svojo pesem, tako je sedaj ona molila, če je spal ali bdel, če se je obračal od nje ali pa k njej. In ob tem tihem miranju je hodila ven in se vračala ter opravljala dolžnosti. Spomnila se je materinih molitev ter pričela nenadoma govoriti z njo, praviti ji skrbni za očeta in konečno ji priznala: "Premlada in premalo izkušena sem bila. Nič hudega sluteč sem puščala Lucijo samo, a očeta v mesto. Tebe, mati bi jima bilo treba. In kar je se zgodilo, je prišlo, ker ju nisi mogla ti več čuvati. O, mati, in sedaj se on boji ljudi bolj, kakor Boga. Tako vendar ne sme umreti, sprejeti ljubega Boga! Samo povej mu, da se lahko vse popravi, če človek le hoče tako storiti! Reci le eno besedico tam gori zanj, da bo deležen poslednje milosti!"

Vedno zaupljiveja je postajala, pokala je in ponavljala: "Nagie in neprevidne smrti, varuj nas, o Gospod!"

Nenadoma je zaprosil: "Dvigni me!" Teško je dihal, potem zahropel: "Apolonija, nekaj ti moram povedati!" Dolgo je strel predse. "Opeharjen sem bil, a zaslužil sem!"

Dolgo je čakala, nato pa silila vanj: "Oče, kaj mi imate povedati?"

"Povedal sem. Opeharjen sem bil. Tega se drži. Teško sem bil udarjen, kaznovan, a vendar ne še tako, da bi jo bil vezel!"

"Ali vas je ona opeharila?"

Apolonija ni mogla razločevati, dali se njegov duh ali njegovo telo brani nadaljnje govore. Molčal je in šele čez nekaj časa, kakor bi bil vsega pozabil, je prosil kozarca. Nenadoma je dejal brez govora: "Apolonija, ti se moraš poročiti!"

Poručila je: "Oče, mene so te noč prevzele povsem druge misli!"

"Omoži se, ti pravim! Prišel bo čas, ko boš to razumela. Osebe, kakršna si ti, ne puste v miru, nihče, nikdar, ti pravim! Jaz ti pravim tako!"

"Nočem miru — svoje načrte že imam!"

"Kaj? Načrte? Drugi imajo načrte! Človeka preganjajo, porivajo iz kota v kot. Poroči se, potem imaš svojo korenino. Porivajo . . . 'Nenadoma pa je spreletel lahen smehljaj njegov obraz: 'Čakaj, sedaj vem, Ivana — Ivanka — tako se imenuje! Ali si razumela? Ivana!'"

Pozneje ga je zopet zmedla groznica. Zopet je sedel v krogu mlinarjev in govoril o mlinarjih v revni pri postelji, da bi ga bila Apolonija rada poslala stran. In tako ga je vse prevzelo, pa ko le ve, da je Dolinar prelomil svojo objubo ter da noče rediti otroka onega drugega! Kaj ko bi vedel, kaj je oče hotel storiti . . .

Druga noč je spodrinila kratki dan ter se ulegla kakor neskončno večnost na zasneženem zemlju. Noči pa je kaj kmalu poklonilo nebo mirijade zlatih zvezdic. Apolonija je bila zopet sama z očetom in otrokom. In še vedno je imela njega v oblaki hudobija. Upiral se je, zdravi

njima, z viličasto žilo po sredi, je gledalo v svet kakor kos okopa. Bila je v njem zagrižena upornost in hlad kamna, ki so ga sprožili in spustili v dolino. To čelo je pričalo o človeku volje in dejanja, ki ni držal rok križem in ni gledal, kako beže dogodki mimo njega. Znal se je zaplesti med nje in si krčiti pot, če bi bilo treba, tudi z nasiljem.

"Eva se je utopila," mu je poročala Ilčička.

Adamu Hlavaju, ki je znal kljubovati cele tedne, je za trenotek zastala sapa; bil je ves iz sebe.

"Utopila?" je bolešno zategnil to besedo v vprašanje. Oči so se mu v strašnem presenečenju še bolj razširile, v zrak pa je siknilo nestrpno, žgoče vprašanje:

"Zakaj?"

Navzoči so skomizgnili z rameni. Pogledali so drug na drugega z očmi težkimi kot kamni, potem se zagledali v tla in molčali. Zdelo se je, da na to vprašanje sploh ne mislijo odgovoriti. Pa se je čez nekaj časa le oglašila Rončička:

"Saj nihče ne ve," je rekla, "Imela je otroka, in govorijo, da morda zato, ker se te je bala."

"Otroka? Eva je imela otroka?"

Adam Hlavaj je zardel in se stresel, kot bi se ga bili doteknili z razbeljenim železom. Viličasta žila na čelu mu je nabreknila od krvi in oči so mu kar gorele.

"S kom?" je dodal z groznim glasom.

A Kramar je izustil samo tih "hm," Rončička je skomizgnila z ramo, Ilčička pa vzdihnila. Samo Korenka se je povzpela do negotove besede.

"Kdo pa naj ve! Dosti smo jo izpraševali, a Eva je bila kakor grob. Za nobeno ceno ni bilo mogoče dobiti besede iz nje."

"Kuzla!" je planil iz Hlavaja gnev, ki je v teh nekaj minutah prarastel v strašen val in ga premetaval kakor povodenj trsko. Vse, kar je bilo veselega v njem, je nacekrat izginilo. Niti podvomiti si ni upal. Iz glasu, iz kretenj je čutil, da govore, četudi neusmiljeno, a vendar le resnico.

Ni vedel, kaj naj stori. Vstal je, pa zopet sedel na klopi in se zagledal v tla s srepim, težkim pogledom; zdelo se je, da bo prebodel tla z njim; črn, zlovešč je dolgo visel na njih, jih dolgo žgal, potem pa se obrnil v stran in obstal na vratih. V sobi je zavladovala tišina; vsak je bil zatopljen v svoje misli. Samo Andrej Koren je sočutno gledal na Hlavaja in odkimajoče obračal glavo. Videti mu je bilo na ustih da bi rad nekaj povedal, a ni mogel.

"Če bi jaz vedel, kdo je bil . . ." se je zbudil Hlavaj čez čas iz težke zamišljenosti. Sedel je tako, kot bi odgovora niti ne pričakoval, potem pa je nenadoma zaškrpjal z zobmi in vprašal:

"Ali ne mislite, kdo bi to mogel biti?"

"Nič," mu je odgovorila Korenka. "Kakor bi vse vkup v grob zakopal."

"Hm . . ."

Adam Hlavaj je vstal in stisnil pesti.

"Pobil bi ga kakor psa!" je siknil ježno, skozi zobe.

Ilčička pa ga je začela še dražiti:

"Eh, ne ubil bi ga," je govorila. "Delajo se tu še druge take svinjarije in — glej . . . Niti ust si ne upamo odpreti . . . Tudi meni so sina poržili, pa kaj morem?"